

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8957/2024
07.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужила АА, ББ и ВВ, све из ..., чији је заједнички пуномоћник Олга Вукосављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Привредни суд у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужила АА и ВВ, изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 5/24 од 16.01.2024. године, у седници одржаној 07.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужила АА и ВВ, изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 5/24 од 16.01.2024. године, као изузетно дозвољеној.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужила АА и ВВ, па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Вишег суда у Чачку Гжрр 5/24 од 16.01.2024. године, у ставовима првом и другом изреке, у односу на тужбени захтев тужила АА и ВВ, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Чачку Прр1 18/22 од 06.09.2023. године, у ставовима првом и трећем изреке у односу на тужбени захтев тужила АА и ВВ.

У преосталом делу ревизија тужила АА и ВВ изјављена против става трећег изреке пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 150/23 од 05.03.2024. године се **ОДБИЈА**, као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужилама АА и ВВ на име трошкова ревизијског поступка исплати 40.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку Прр1 18/22 од 06.09.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужилама, на име

накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, исплати износ признатог новчаног потраживања по решењу Трговинског суда у Београду Ст 22/22, и то тужиљи АА износ од 51.141,24 динара, са законском затезном каматом од 17.05.2022. године, као дана подношења тужбе до исплате, тужиљи ББ износ од 47.415,86 динара, са законском затезном каматом од 19.05.2022. године, као дана подношења тужбе до исплате и тужиљи ВВ износ од 2.266,54 динара, са законском затезном каматом од 27.05.2022. године, као дана подношења тужбе до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиљама на досуђени износ накнаде имовинске штете плати законску затезну камату од 01.07.2013. године до дана подношења тужбе у овој правној ствари. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљама као солидарним повериоцима на име трошкова парничног поступка исплати 207.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Чачку Гжрр 5/24 од 16.01.2024. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужене и првостепена пресуда преиначена у ставовима првом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиља и одлучено да сака странка сноси своје трошкове првостепеног поступка. Ставом другим изреке, обавезане су тужиле да туженој на име трошкова жалбеног поступка исплати 27.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиља и првостепена пресуда потврђена у ставу другом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле АА и ВВ су благовремено изјавиле ревизију, побијајући је у целини, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној применом члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, у конкретном случају испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23, у даљем тексту: ЗПП), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиља АА и ВВ делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењима Привредног суда у Београду Р4 Ст 1989/21 од 18.05.2021. године и Р4 Ст 2154/2021 од 01.06.2021. године, усвојен је приговор предлагача, овде тужиља АА и ВВ, и утврђена има је повреда права на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Београду Ст 59/2010, те је наложено стечајним органима у том предмету да у року од четири месеца предузму неопходне мере и радње које су потребне да би се приступило уновчењу имовине стечајног дужника, а стечајном судији да у року од 30 дана извести председника Привредног суда у Београду које су конкретне мере предузете. Тужиле су као стечајни повериоци и бивше раднице „Југобанка“ а.д. Београд поднеле пријаву потраживања у стечајном поступку над

„Југобанком“, која су им решењем Трговинског суда у Београду Ст 22/02 од 22.05.2003. године призната и то тужили АА у износу од 17.743,24 динара, са законском затезном каматом од 03.01.2002. године до исплате, а тужили ВВ у износу од 786,54 динара, са законском затезном каматом од 03.01.2002. године до исплате, која представљају потраживање из радног односа на име неисплаћене зараде. Из изјашњења стечајног управника од 01.02.2023. године и од 09.05.2023. године утврђено је да укупно неизмирено потраживање тужиле ББ признато у стечајном поступку износи 51.141,24 динара, од чега главни дуг износи 17.743,24 динара, а камата обрачуната пропорционалном методом у периоду од 03.01.2002. године до 30.06.2013. године износи 33.398,00 динара, а да укупно неизмирено потраживање тужиле ВВ признато у стечајном поступку износи 2.266,54 динара, од чега главни дуг износи 786,54 динара, а камата обрачуната пропорционалном методом у периоду од 03.01.2002. године до 30.06.2013. године износи 1.480,00 динара. Стечајни поступак над стечајним дужником „Југобанка“ а.д. Београд отворен је решењем Трговинског суда у Београду Ст 22/2002 од 03.01.2002. године и даље је у току. На основу извештаја Повереника стечајног управника који је као прилог достављен уз извештај стечајног судије, утврђено је да на дан 05.07.2001. године не постоји државни нити друштвени капитал, већ постоји само акцијски капитал Агенције за осигурање депозита. Универзални правни сукцесор наведене Агенције је Агенција за осигурање депозита основана Законом о Агенцији за осигурање депозита дана 25.07.2005. године ("Службени гласник РС", бр. 14 од 04.02.2015. године и 51 од 25.05.2017. године).

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио материјално право из одредби Закона о заштити права на суђење у разумном року, Закона о облигационом односима, Устава Републике Србије и Европске Конвенције за заштиту људских прва и основних слобода, цитираних у образложењу првостепене пресуде и тужбени захтев тужила усвојио за износ неисплаћеног потраживања (главног дуга са каматом обрачунатом пропорционалном-простом методом од дана отварања стечаја над стечајним дужником закључно са 30.06.2013. године) признатог у стечајном поступку, са законском затезном каматом од подношења тужби до исплате, налазећи да тужиле имају право на накнаду имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року коју је проузроковао привредни суд за чије пропусте одговара тужена Република Србија по основу објективне одговорности из члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 58. Устава Републике Србије.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев тужила налазећи да тужиле нису доказале да је стечајни дужник у предмету Привредног суда у Београду Ст 59/10 привредно друштво које је у моменту настанка потраживања тужила пословало са већинским друштвеним, односно државним капиталом.

По оцени Врховног суда, основано се навдима ревизије тужила АА и ВВ, указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“, бр. 40/2015) прописана је објективна одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року.

Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа која су, без њихове

кривице, остала неизвршена и у поступку стечаја вођени над стечајним дужником за већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року (Закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 02.11.2018. године).

У конкретном случају, тужилама АА и ВВ је у стечајном поступку у предмету Ст 59/2010 над стечајним дужником „Југобанка“ а.д. Београд признато новчано потраживање из радног односа. Стечајни дужник је од 2001.године пословао као привредни субјект са већинским друштвеним, односно државним капиталом. Одлуком Савета Агенције Савезне Републике Југославије за осигурање депозита и санацију банака О бр. БС 38/2001 од 05.07.2001. године, донетом на основу одредби чланова 8. и 12. Закона о санацији, стечају и ликвидацији банака („Службени лист СФРЈ“, бр. 84/89 и 63/90 и „Службени лист СРЈ“, бр. 37/93 ... 44/98), проглашене су неважећим све до тада емитоване акције означене банке, чиме су престала сва права њених акционара и они обавезани да у року од 30 дана од дана објављивања јавног позива врате банци акције, односно потврде о власништву акција, у супротном сматраће се да су њихове акције неважеће и да по том основу губе својства акционара. Истог дана, Агенција је донела и одлуку О бр. БС 39/2001 о емитовању акција банке на име иницијалног улога Агенције, ради покретања поступка санације банака, које ће Агенција откупити у целости одмах по њиховом емитовању. Универзални правни сукцесор те Агенције је Агенција за осигурање депозита основана Законом о агенцији за осигурање депозита („Службени гласник РС“, бр. 61 од 25.07.2015. године), чији положај, организација, овлашћења и функције су уређени Законом о агенцији за осигурање депозита („Службени гласник РС“, бр. 14/15 и 51/17). У одредби члана 7. тог Закона, прописана су средства која Агенција за осигурање депозита користи за своје пословање, а у члану 9., да је Влада Републике Србије дужна да, на захтев Агенције, по хитном поступку донесе одлуку о обезбеђењу средстава из буџета Републике Србије или задуживање у земљи и иностранству на основу акта Народне скупштине и у складу са Законом о буџету и Законом којим се регулише јавни дуг.

На основу изложеног следи правилан закључак првостепеног суда да постоји одговорност тужене за имовинску штету коју тужиле АА и ВВ, потражују у овом спору, у смислу одредбе члана 31. став 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року, у висини неисплаћеног потраживања у поступку стечаја „Југобанка“ а.д., чији је капитал од 05.07.2001. године у власништву Агенције за осигурање депозита и санацију банака, а чији је правни следбеник Агенција за осигурање депозита. На признато потраживање, тужилама припада законска затезна камата од дана подношења тужби, пошто је тужена од тада у доцњи, у смислу одредбе члана 324. став 2. Закона о облигационим односима, док у периоду пре подношења тужбе тужена није била у доцњи, а обавеза плаћања законске затезне камате је санкција за доцњу.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП ставом другим изреке преиначио другостепену пресуду, у ставовима првом и другом изреке, у односу на тужбени захтев тужила АА и ВВ, тако што је одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду у ставовима првом и трећем изреке, у односу на тужбени захтев тужила АА и ВВ, а применом члана 414. став 1. ЗПП ставом трећим изреке одбио као неосновану ревизију тужила АА и ВВ изјављену против става трећег изреке другостепене пресуде којом је одбијена као неоснована жалба тужила

изјављена против одлуке првостепеног суда о почетку тока законске затетне камате на износ главног потраживања.

Тужилама АА и ВВ према успеху у ревизијском поступку, применом чл.153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, у границама постављеног и опредељеног захтева, и то применом тарифног број 17. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећој у време предузимања ове парничне радње за састав ревизије износ од 40.500,00 динара, због чега је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**